

Chūshingura en de 47 rōnin: Asano en Kira in het *ningyō jōruri* stuk en de Hollywood live-action film

Kirsten Groot

December 2017

Seminar Wereldbeelden

Het verhaal van de iconische zeventenveertig rōnin die het huis van Kira Yoshinaka binnendrongen en, de oude waarden van de samurai nalevend, de dood van hun meester Asano wreekten ten koste van hun eigen leven, spreekt na eeuwen nog altijd tot de verbeelding en is de inspiratiebron voor vele theaterstukken, prenten, boeken en films geweest.

In de twaalfde maand van 1702 voerde de rōnin afkomstig uit Ako een aanval uit op Kira's landgoed en brachten ze Kira's leven tot een einde als vergelding voor hun meester.¹ Asano had Kira in 1701, geprovoceerd door beledigingen die tot op de dag van vandaag onbekend zijn, aangevallen in het kasteel van Edo en was gedwongen geweest *seppuku* ("rituele zelfmoord") te plegen, terwijl Kira ongestraft bleef.² Trouw aan hun meester planden de rōnin de ondergang op Kira en ze gingen de geschiedenis in als het toonbeeld van samurai loyaliteit.

Deze paper tracht antwoord te geven op de vraag: Hoe worden de personages Asano Naganori en Kira Yoshinaka in het poppentheaterstuk *Chūshingura* en in de Hollywood live-action film *47 Ronin* neergezet, en waarom? Hierbij wordt de scène van Asano's aanval op Kira bestudeerd en worden de andere scènes van het verhaal grotendeels buiten beschouwing gelaten.

1. *Chūshingura* in het poppentheater

Het poppentheaterstuk *Chūshingura* is geschreven door Takeda Izumo, Miyoshi Shōraku en Namiki Senryū. Het verhaal is verplaatst naar de veertiende eeuw in verband met censuur, waardoor de personages elk andere namen hebben gekregen.³ Zo is Asano Naganori in dit stuk Enya Hangan genoemd, en is Kira Yoshinaka hier Kō no Monorao.⁴

1.1. Beschrijving

De scène zit in Acte 3 van het poppentheaterstuk. Enya Hangan en Kō no Monorao zijn 's nachts beiden aanwezig in het paleis van Ashikaga Tadayoshi, wanneer Kampei een kistje met een gedicht van Kaoyo, de vrouw van Enya, geeft aan zijn meester met Kaoyo's wens dat Enya het gedicht aan Monorao geeft. Monorao leest het en herkent het als een oud gedicht,

¹ Henry Smith, "The Trouble with Terasaka: The Forty-Seventh Rōnin and the Chūshingura Imagination," in *Japan Review* 16 (January 2004), 3

² Smith, "The Trouble with Terasaka," 5

³ Donald Keene, "Chūshingura (the treasury of loyal retainers) : a puppet play." New York etc. : Columbia University Press (1971): 3-4

⁴ Keene, "Chūshingura (the treasury of loyal retainers): a puppet play," 5

waarvan hij uiteindelijk de achterliggende betekenis inziet. Hij had de liefde verklaard aan Kaoyo, maar met haar gedicht wees zij hem af. Gefrustreerd door haar antwoord, probeert Monorao Enya door hem grofweg te beledigen. Enya valt Monorao hierdoor aan en wordt door Honzō beetgegrepen, voordat hij Monorao kan doden. Als crimineel wordt hij in een gesloten draagbaar het paleis uitgebracht. In deze scène heeft Enya Hangan een relatief kort lontje en hoeft Monorao niet al te veel te zeggen om hem tot de aanval te brengen. Monorao wordt neergezet als een arrogante man die lijdt aan liefdesverdriet. Verder is hij een vrij immoreel persoon, omdat hij een relatie aan probeert te gaan met een getrouwde vrouw.

1.2. Culturele context

Het stuk had zijn première in het Takemoto-za poppentheater in Osaka in 1748.⁵ Het werd als een van de grootse hits van zijn tijd gezien en kwam in de populaire verbeelding zelfs boven de daadwerkelijke gebeurtenis te staan.⁶

Een van de grootste afwijkingen van de originele gebeurtenis is de tijdsperiode. Dit heeft te maken met tijd- en plaatsgebondenheid. Omdat onder het bewind van het Tokugawa-shogunaat het dramatiseren van eigentijds gebeurtenissen wettelijk verboden was, werd het stuk in de veertiende eeuw geplaatst, ten tijde van het Ashikaga-shogunaat, en moest men de namen van de personages aanpassen om censuur te ontwijken.⁷ Zulke strategieën weerhield het publiek er echter niet van om door de façade heen te kijken en het stuk in verband te brengen met het originele verhaal.⁸

De daad van de zevenenveertig rōnin werd geprezen om de waarden van de samurai – ofwel *bushidō* (“de weg van de samurai”) – die erin naar voren kwamen. Over het leren van waarden door middel van theater schrijft Michael Escoffery het volgende:

“Merchant class characters on stage were almost always shown as virtuous, honorable people, worthy of representation and worthy of being examples for audience members to follow. (...) Interestingly, the virtues that Japanese merchant characters espouse are basically those of the aristocracy, virtues like honor or “saving face.””⁹

⁵ William Fleming, “Restaging the Forty-Seven Rōnin: Performance and Print in Late Eighteenth-Century Japan,” in *Eighteenth-Century Studies*, Vol.48(4) (2015), 395

⁶ Fleming, “Restaging the Forty-Seven Rōnin,” 395

⁷ Fleming, “Restaging the Forty-Seven Rōnin,” 396

⁸ Fleming, “Restaging the Forty-Seven Rōnin,” 396

⁹ Michael S. Escoffery, “Teaching Merchant-Class Virtues with Chushingura and The London Merchant,” in *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, Vol.5(2) (2003): 4

De Edo kooplieden – het publiek van het Kabuki en *ningyō jōruri*-theater – hadden geen sociale mobiliteit en hoewel ze nooit dezelfde politieke macht als samurai konden krijgen, konden ze cultureel gezien wel hogerop komen.¹⁰ Dit is waarschijnlijk een van de redenen – naast economische doeleinden – dat veel culturele elementen van de samurai zoals etiquette en taalgebruik in de Edo stadscultuur terecht kwamen. Normen en waarden van de samurai stonden dus hoog in aanzien en waren populair onder de gewone stedelingen.¹¹ In andere woorden, binnen het referentiekader – ofwel het geheel van waarden, normen, kennis, persoonlijke ervaringen e.d. die de waarneming en beleving van een persoon bepalen – van het publiek van *Chūshingura* werden de waarden van de samurai aangehaald.

De grootste waarde die gepresenteerd wordt in het stuk is loyaliteit. Dit hield in dat de samurai absolute en onvoorwaardelijke trouw moest tonen aan zijn meester ongeacht diens moraliteit of gebrek daaraan.¹² Uit dit gedachtegoed vloeiden gebruiken voort zoals rituele zelfmoord na de dood van de meester en wraakacties¹³ zoals die van de zevenenveertig rōnin. Hun naleving van deze belangrijke waarde maakt van hen een voorbeeld voor anderen.

2. 47 Ronin in film

De film *47 Ronin*, geregisseerd door Carl Rinsch, is gemaakt in de Verenigde Staten en is in 2013 op het witte doek verschenen. Op de website IMDb wordt hij gecategoriseerd als een *Actie, Avontuur, Drama* en *Fantasy* film.¹⁴

2.1. Beschrijving

In de film heeft Kira een heks als concubine. De heks gebruikt haar magie om Asano 's nachts een illusie te geven. Gedreven door het beeld van zijn dochter in gevaar en haar roep om hulp, pakt Asano zijn katana en tracht hij Kira aan te vallen. Oishi houdt hem echter tegen en ziet aan Asano's ogen dat hij behekst is. Wanneer Mika, de dochter van Asano – een personage dat niet in het originele verhaal voorkomt –, naast hem verschijnt, verdwijnt de illusie. Omdat Asano een onbewapende gast in zijn huis aangevallen heeft, wordt hij door de shōgun bevolen

¹⁰ Escoffery, "Teaching Merchant-Class Virtues with Chushingura and The London Merchant," 3

¹¹ Nishiyama Matsunosuke, "Edo: The City and Its Culture," in *Edo Culture: Daily Life and Diversions in Urban Japan, 1600-1868* (1997): 35

¹² Olivier Ansart, "Loyalty in Seventeenth and Eighteenth Century Samurai Discourse," in *Japanese Studies* 27, no. 2 (September 2007), 139

¹³ Ansart, "Loyalty in Seventeenth and Eighteenth Century Samurai Discourse," 140

¹⁴ IMDb, "47 Rōnin", <http://www.imdb.com/title/tt1335975/>

seppuku te plegen. In de scène wordt Asano neergezet als een vriendelijke oude man die zich om zijn dochter bekommert en in een vlaag van paniek Kira aanvalt om zijn dochter te beschermen. Hij is hier het slachtoffer van een kwaadaardig plan van Kira. Hier voorafgaand heeft de heks dan ook in een dialoog met Kira gesproken over hun plan voor de overname van Ako, de provincie waar Asano heer van is. Zo wordt het voorval gepresenteerd als een bewuste kwade intentie van Kira's kant.

2.2. Culturele context

Wat de keuze van het genre betreft, kan de recente stijging in populariteit van deze genres een rol hebben gespeeld. Volgens een onderzoek dat Nick Redfern had gedaan naar 'genre trends' in de Amerikaanse box office, zijn de films van de *Actie/Avontuur* en *Fantasy/Science Fiction* genres in populariteit gestegen, waardoor ze tegen 2012 de Amerikaanse box office zijn komen te domineren.¹⁵

Wat de keuzes voor de representatie van Kira en Asano betreft, is ook hier tijd- en plaatsgebondenheid ongetwijfeld een belangrijk begrip. De keuzes die gemaakt worden bij de vertelling van verhalen, zijn onderhevig aan verschillende dingen, waaronder de meest noemenswaardige de politiek en het referentiekader zijn. Met het referentiekader bedoel ik hier zowel het referentiekader van de makers als dat van het publiek. Zowel de politiek als het referentiekader zijn gebonden aan tijd en plaats.

Om te beginnen met het politieke aspect, de film *47 Ronin* is gemaakt in een democratie waarin censuur niet volledig uit den boze is, maar op zijn minst relatief veel vrijheid biedt. Dingen die in de Verenigde Staten wettelijk gerechtigd gecensureerd kunnen worden, zijn bijvoorbeeld beelden van overmatig geweld, scènes van seksuele aard en zaken waarvan geheimhouding noodzakelijk is voor de nationale veiligheid.¹⁶ Dit is mits de argumenten van de overheid voor censuur binnen het rechtssysteem overtuigend genoeg worden gevonden en de censuur niet te veel in strijd is met het Eerste Amendement van de Amerikaanse grondwet, dat onder andere het recht op vrijheid van meningsuiting belooft.¹⁷ Hierdoor is de film in tegenstelling tot het poppentheaterstuk wel in dezelfde tijdsperiode als de originele gebeurtenis gezet.

Verder is *47 Ronin* gebaseerd op een gebeurtenis in Japan, die dus ook losstaat van de eigen geschiedenis van de Verenigde Staten, wat ons brengt bij het aspect van het

¹⁵ Nick Redfern, "Genre trends at the US box office, 1991 to 2010." In *European Journal of American Culture*, Vol.31(2). (July 2012): 163

¹⁶ HG.org, "What Are Common American Censorship Laws?", <https://www.hg.org/article.asp?id=34647>

¹⁷ HG.org, "What Are Common American Censorship Laws?", <https://www.hg.org/article.asp?id=34647>

referentiekader. Van de gemiddelde Amerikaan valt niet te verwachten dat hij of zij het originele verhaal kent, omdat het niet in het Amerikaanse culturele geheugen zit. Hierdoor hebben filmmakers relatief veel creatieve vrijheid, maar moeten ze met hun presentatie wel de kloof tussen het publiek en het verhaal zien te overbruggen.

Conclusie

Om antwoord te geven op de vraag hoe Asano en Kira gepresenteerd worden in het poppentheaterstuk *Chūshingura* en de Hollywood live-action film *47 Ronin* en waarom, is het belangrijk te kijken naar tijd- en plaatsgebondenheid.

In zijn “Restaging the Forty-Seven Rōnin” beweert William Fleming het volgende:

*“If Moronao is depicted as a lecherous and irredeemable villain, Hangan is shown as fully justified in his momentary lapse of judgement.”*¹⁸

In andere woorden, het publiek van *Chūshingura* zal Hangan – ofwel Asano – waarschijnlijk een rechtvaardig personage hebben gevonden en Moronao – ofwel Kira – een immoreel personage. Er is sprake van een duidelijke verhouding tussen goed en slecht. Hierdoor zal het publiek tijdens het kijken van de voorstelling alleen maar meer gehoopt hebben op het slagen van het plan van de rōnin.

Hoe zit dat bij de film? In verschillende reviews die geschreven zijn over *47 Ronin* – overigens ook in de reacties van mensen hierop – worden meerdere aspecten van de film ter sprake gebracht en vaak zelfs afgekraakt, maar over de rol van Kira is geen twijfel. Hij is in de film duidelijk als de ambitieuze slechterik neergezet, tegenover de rechtvaardige Asano die zijn slachtoffer is.

Dus in beide vertellingen is er een duidelijke verhouding tussen goed en slecht, maar toch worden Asano en Kira als personages niet op dezelfde manier neergezet. Bij de keuzes die ertoe hebben geleid dat de twee personages qua rol hetzelfde zijn, maar hun gedrag en presentatie zo verschillen, is het referentiekader van het publiek waarschijnlijk bepalend geweest. Omdat de normen en waarden van de twee soorten publiek verschillen, moet de boodschap in twee verschillende soorten jassen gepresenteerd worden om op dezelfde manier over te komen.

¹⁸ Fleming, “Restaging the Forty-Seven Rōnin,” 163

Kijkend vanuit deze tijd zou Asano's aanval op Kira in de film 'noodweer exces' genoemd kunnen worden. Hij was ervan overtuigd dat zijn dochter in acuut gevaar was, waardoor hij niet meer in staat was rationele keuzes te maken. In het poppentheaterstuk daarentegen was niemand in levensgevaar en zou Asano's aanval, indien geslaagd, gezien kunnen worden als 'doodslag'.

Om deze reden had Asano een andere motivatie nodig om Kira aan te vallen, wilden de makers het moderne Amerikaanse publiek overtuigen van zijn rechtvaardigheid. Als Asano in de ogen van het publiek geen sympathie zou verdienen, zou de hele wraakactie van de zevenenveertig rōnin zijn kracht verliezen en misschien zelfs onterecht lijken. Daarom is van hem een ouder personage gemaakt dat zich ontfermt over anderen en neergezet wordt als een liefdevol en vergevingsgezind vaderfiguur, zodat hij als personage sympathie opwekt en het publiek zich beter in kan leven in de rōnin die hem willen wreken.

Voor het publiek van *Chūshingura* maakte dit echter niet zoveel uit, omdat de loyaliteit van de rōnin centraal stond. Zelfs als Asano een wreed personage was geweest, was de trouw die de rōnin hem toonden, waarschijnlijk begrepen en geprezen.

Bibliografie

Ansart, Olivier. "Loyalty in Seventeenth and Eighteenth Century Samurai Discourse." In *Japanese Studies* 27, no. 2 (September 2007): 139

Brooks, Xan. "47 Rōnin – Review." *The Guardian*. 29 December, 2013.

<https://www.theguardian.com/film/2013/dec/29/47-rōnin-keanu-reeves-review>

Collin, Robbie. "47 Rōnin." *The Telegraph*. 26 December, 2013.

<http://www.telegraph.co.uk/culture/film/filmreviews/10535157/47-Rōnin.html>

Cornet, Roth. "47 Rōnin Review." *IGN*. 23 December, 2013.

<http://www.ign.com/articles/2013/12/23/47-rōnin-review>

Debruge, Peter. "Film Review: '47 Rōnin'." *Variety*. 23 December, 2013.

<http://variety.com/2013/film/reviews/film-review-47-rōnin-1200990486/>

Ebert, Roger. "47 Rōnin." *RogerEbert.com*. 25 December, 2013.

<https://www.rogerebert.com/reviews/47-rōnin-2013>

Ebiri, Bilge. "Ebiri on 47 Rōnin: A Japanese Legend Ambivalently Retold by Hollywood." *Vulture*. 26 December, 2013. <http://www.vulture.com/2013/12/47-rōnin-review-keanu-reeves.html>

- Escoffery, David S. "Teaching Merchant-Class Virtues with Chushingura and The London Merchant." In *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, Vol.5(2). 2003.
- Fleming, William. "Restaging the Forty-Seven Rōnin: Performance and Print in Late Eighteenth-Century Japan," in *Eighteenth-Century Studies*, Vol.48(4). 2015: 391-415
- Hall, John Whitney (Editor). "Thought and Religion: 1550-1700," in *The Cambridge History of Japan*, Vol. 4. 1991: 373-424
- Jenkins, Mark. "'47 Rōnin' movie review: Keanu Reeves stars in dull retelling of Japanese fable." *The Washington Post*. 26 December, 2013.
https://www.washingtonpost.com/goingoutguide/movies/47-rōnin-movie-review-keanu-reeves-stars-in-dull-retelling-of-japanese-fable/2013/12/26/c2354be6-6e41-11e3-a523-fe73f0ff6b8d_story.html?utm_term=.d95599ee8844
- Keene, Donald (translator); Takeda, Izumo, 1691-1756; Miyoshi Shōraku; Namiki Senryū. *Chūshingura (the treasury of loyal retainers) : a puppet play*. New York etc. : Columbia University Press, 1971
- Matsunosuke, Nishiyama. "Edo: The City and Its Culture." In *Edo Culture: Daily Life and Diversions in Urban Japan, 1600-1868*. Honolulu: University of Hawai'i Press. 1997: 23-40
- Newman, Kim. "47 Rōnin Review." *Empire*. 23 December, 2013. Last updated on 21 July, 2016. <https://www.empireonline.com/movies/47-rōnin/review/>
- Redfern, Nick . "Genre trends at the US box office, 1991 to 2010," in *European Journal of American Culture*, Vol.31(2). July 2012: 145-167
- Rooney, David. "47 Rōnin: Film Review." *The Hollywood Reporter*. 23 December, 2013.
<https://www.hollywoodreporter.com/review/47-rōnin-film-review-667451>
- Smith, Henry. "The Trouble with Terasaka: The Forty-Seventh Rōnin and the Chūshingura Imagination." In *Japan Review* 16. January 2004: 3-65
- Universal Pictures. "Universal Pictures Announces Start Of Principal Photography On 47 Rōnin, The New Epic 3D Fantasy-Adventure Starring Keanu Reeves; Japanese Superstars Hiroyuki Sanada, Kou Shibasaki, Tadanobu Asano and Rinko Kikuchi Join Cast of Epic Inspired by Ancient Japan's Most Enduring Legend." *PR Newswire Association LLC*. 1 March, 2011.
<https://www.prnewswire.com/news-releases/universal-pictures-announces-start-of-principal-photography-on-47-rōnin-the-new-epic-3d-fantasy-adventure-starring-keanu-reeves-117194263.html>

Wilson, Steven Lloyd. "'47 Rōnin' Review: The Best Fantasy Film of this December." *Pajiba*.
27 December, 2013. http://www.pajiba.com/film_reviews/47-rōnin-review-the-best-fantasy-film-of-this-december.php